

Hazai hírek

Diplomaátadások a Miskolci Egyetemen

2020. február 6-án a Miskolci Egyetemen Nyilvános Ünnepi Szenátus Ülésén került sor a Műszaki Földtani (MFK), a Műszaki Anyagtudományi, a Bölcsészettudományi és az Egészségügyi Karokon a 2019/2020. első félévben végzetek okleveleinek átadására.

Az egyetem rektora és a karok dékánjai Brahms Akadémiai Ünnepi Nyitányára vonultak be, majd a rektori megnyitó után első alkalommal dr. *Forró Lászlónak*, a Lozani Egyetem professzorának adták át a DOPPLER Professzori Kitüntetést. A kitüntetést – mint a Miskolci Egyetem legmagasabb kitüntetését – 2019-ben, az Egyetem fennállásának 70. évfordulója alkalmából alapították.

Ezután adták át a végzett hallgatók okleveleit. Közülük a Műszaki Földtudományi Karon oklevelet szerzett 57 fő, oklevelet vehetett át 44 fő (alapszakon 20 fő, mesterszakon 10 fő, szakirányú továbbképzésen 14 fő).

A kormány nevében dr. *Horváth Zita*, felsőoktatásért felelős helyettes államtitkár, az egyetem nevében prof. dr. *Szűcs Péter*, a MFK dékánja, a végzős hallgatók nevében *Bauernfeind Brigitta* alapszakos szociális munkás mondott ünnepi beszédet.

Habilitációs oklevelet *Kántor Tamás* (MFK), a Hallgatói Önkormányzat „Becsület Diplomáját” *Veleczi Patrik* (MFK) vehette át.

Az ünnepség a rektori zárszóval fejeződött be.

Dr. Horn János

Rektorválasztás a Miskolci Egyetemen

A posztra kiírt pályázat március 20-án jelent meg, április 20-áig ketten jelentkeztek: *Horváth Zita*, a ME Bölcsészettudományi Kar Történettudományi Intézet egyetemi tanára, felsőoktatásért felelős helyettes államtitkár, valamint *Piskóti István*, a ME Gazdaságtudományi Kar Marketing és Turizmus Intézet egyetemi tanára, Szikszó alpolgármestere.

A Miskolci Egyetem szenátusa május 28-án megszavazta *Horváth Zita* pályázatát. A pályázatot a köztársasági elnök elé terjesztik július végéig. A rektorválasztási folyamat akkor zárul le, amikor *Ader János* kinevezi az új vezetőt – minden valószínűséggel *Horváth Zitát* –, aki 2021. február 12-én léphet hivatalba, kinevezése 2026. január 31-éig szól majd.

minap.hu 2020. május 28.

PT

Modellváltás a Miskolci Egyetemen

Hat egyetem – a Miskolci Egyetem, az Állatorvostudományi Egyetem, a Moholy-Nagy Művészeti Egyetem (mindkettő Budapest), a kecskeméti Neumann János Egyetem, a Soproni Egyetem és a győri Széchenyi István Egyetem – új struktúrában működik tovább augusztus 1-jétől. Az intézmények alapítói és fenntartói jogai vagyongazdálkodó alapítványokhoz kerülnek. (Szeptember 1-jétől átalakul egyébként a Színház- és Filmművészeti Egyetem, januártól pedig további intézményeknél lehet számítani modellváltásra.)

Május 28-án a Miskolci Egyetemen sajtótájékoztatót tartottak:

– Járatlan útra léptünk, ilyen modell még nem működik Magyarországon. Optimista emberként azt mondom, hatalmas lehetőség előtt áll a Miskolci Egyetem – fogalmazott a rektor a magánegyetemmé válás kapcsán. *Torma András* ismertette: a felsőoktatási intézmény az állam által alapított, 600 millió forintos alaptőkéjű Universitas Miskolcensis Alapítvány fenntartásában működik tovább. Hangsúlyozta: a hallgatók jogállása nem változik, az állami ösztöndíjas támogatási forma változatlanul fennmarad számukra. És minden olyan támogatásban részesülni fognak, amit jelenleg is megkapnak.

Az állam továbbra is biztosítja az egyetem finanszírozását: 2022-től az intézménnyel 15-20 éves, hosszú távú garanciákat biztosító szerződést, továbbá ennek keretei között 3-5 éves, egyedi finanszírozási megállapodásokat köt – mondta el a kancellár. *Deák Csaba* hozzátette, az új modell sokkal rugalmasabb működést biztosít majd minden szinten. Az egyetem tulajdonba kapja a jelenleg általa használt ingó és ingatlan vagyont, tehát az épületeket, a (labor)eszközöket, a bútorokat.

Horváth Zita felsőoktatásért felelős helyettes államtitkárként a sajtótájékoztatón kiemelte, hogy a most átalakuló intézmények egyáltalán nem szakadnak el az államtól. A finanszírozás 3 lábon áll majd: 1. hallgatói létszám; 2. kutatási kiválóság; 3. az infrastruktúra finanszírozása. Egy kiszámíthatóbb, átláthatóbb, igazságosabb finanszírozás lép életbe.

A következő két évben 15-15 százalékkal emelik majd a béreket az egyetemeken, differenciáltan, teljesítményértékelés alapján. A munkavállalók közalkalmazotti jogviszonya munkaviszonnyá alakul át. – Azon dolgozunk, hogy a szakszervezetekkel közösen egy kollektív szerződést hozunk létre. Ez kellő garanciákat ad a dolgozók számára.

A fejlesztések között a helyettes államtitkár kiemelte a Tudományos és innovációs parkot, amiből 9 lesz az országban. – Abban bízunk, hogy a regionális beágyazottsága erősödik majd az egyetemnek.

SAJTÓKÖZLEMÉNY

(2020. május 28.)

Magánegyetem lesz a Miskolci Egyetem 2020. augusztus 1-jével. A Miskolci Egyetem – öt más egyetemmel együtt – a modellváltó egyetemek közé nyert besorolást. 2020. május 19-én fogadta el az Országgyűlés a kormányhatározathoz kapcsolódó, a magánegyetemmé válás előfeltételeit megteremtő törvényeket. Az új rendelkezések értelmében 2020. augusztus 1. napjától az egyetem kikerül az állami egyetemek köréből, és nem állami, magánegyetemként működik tovább az állam által alapított Universitas Miskolcensis Alapítvány fenntartásában. A fenntartóvalással az intézmény jogállása megváltozik, költségvetési szerv helyett magánegyetemként látja el közfeladatait, és tulajdonba kapja a jelenleg általa használt ingó és ingatlan vagyont. A jogállásváltozás rugalmasabb működést és a

versenyképesség növelését teszi lehetővé. A munkavállalók közalkalmazotti jogviszonya a modellváltásra tekintettel munkaviszonnyá alakul át.

A Magyar Állam továbbra is biztosítja az egyetem finanszírozását, hiszen 2022-től az intézménnyel 15-20 éves hosszú távú garanciákat biztosító szerződést, továbbá ennek keretei között 3-5 éves egyedi finanszírozási megállapodásokat köt. Az egyetem jogállásának megváltozása és a Magyar Állammal kötendő finanszírozási szerződések megnyitják a lehetőséget az egy éven túli, közép- és hosszú távú tervek elkészítése és megvalósítása előtt, ami versenyelőnyt jelent az állami egyetemekkel szemben.

A hallgatók jogállása nem változik a modellváltással összefüggésben, mivel a magyar állami ösztöndíjas támogatási forma változatlanul fennmarad számukra, és minden olyan támogatásban is részesülni fognak, amelyeket jelenleg is megkapnak.

minap.hu 2020. május 28., uni-miskolc.hu 2020. május 29.
PT

Varga Judit a Miskolci Egyetem kuratóriumának elnöke

2020. június 11-én az Innovációs és Technológiai Minisztérium sajtótájékoztatót tartott a felsőoktatás átszervezéséről, az alapítványi működtetésűvé váló egyetemek működéséről. Bódis József felsőoktatásért, innovációért és szakképzésért felelős államtitkár elmondta, hogy „A létrejövő alapítványok élén kuratórium áll, ezek tagjait pedig az alapján kérték fel, hogy értsenek az adott szakterülethez, a felsőoktatáshoz, illetve a kialakítani kívánt új világhoz, amely felé a felsőoktatási intézményeket kívánjuk vinni. A képzésen, az oktatáson túl tudományos és innovációs elvárás is megfogalmazódik. Az innováció tekintetében a magyar felsőoktatás aluteltjesít.” Kitért arra, hogy a modellváltás az eddigitől eltérő finanszírozási módszert hoz be a felsőoktatásba. Ennek lényege, hogy az eddigi egy-lábú (oktatási) finanszírozás helyett – osztrák mintára – háromlábú struktúrát vezetnek be, amelyben az oktatási tevékenység mellett az infrastruktúra fenntartását, illetve a tudományos-művészeti teljesítményt ismerik el. Utóbbit fele részben a jelenlegi számok – minősített kutatók, publikációs aktivitás stb. –, fele

részben a releváns egyetemi rangsorban elfoglalt helyezések alapján finanszírozzák.

Összeállt a hat egyetem kuratóriuma. A Miskolci Egyetem – Universitas Miskolcensis Alapítvány – kuratóriumának elnöke Varga Judit igazságügyi miniszter, tagjai: Kriza Ákos orvos, közgazdász, Miskolc korábbi polgármestere; Marie Theres Thiehl, az ELMŰ-ÉMÁSZ igazgatóság elnöke; Kovács Erika, az MNB Békéltető Testület elnöke; Fűkő László Róbert, a Bosch Power Elektromos Szerszámgyártó Kft. gyárigazgatója. A Soproni Egyetemért Alapítvány kuratóriumi elnöke Csányi Sándor, az OTP Bank Zrt. elnök-vezérigazgatója.

mti.hu, minap.hu 2020. június 11. PT

A Miskolci Egyetem a legjobbak listáján

A QS Quacquarelli Symonds cég 2004 óta minden évben elkészíti a felsőoktatási intézmények világrangsorát 1-1000-ig, amelyet hat szempont – többek között az oktatók és a hallgatók aránya, az intézményhez köthető tudományos munkák idézési gyakorisága, a munkaadók véleménye, a nemzetközi kapcsolatok, a külföldi hallgatók és oktatók száma – alapján állítanak össze.

A QS legfrissebb világrangsorában – stabilan tartva tavalyi helyét – a legjobb magyar egyetem a Szegedi Tudományegyetem lett, amit az 501-510. helyre soroltak 2021-re. A Debreceni Egyetem az 521-530., az Eötvös Loránd Tudományegyetem a 601-650., a Pécsi Tudományegyetem a 651-700. A Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem, a Budapesti Corvinus Egyetem, a Szent István Egyetem, valamint a Miskolci Egyetem pedig 801-1000. lett. A két utóbbi új szereplő a rangsorban.

Külön öröm, hogy a tudományágak szerinti csoportosításban a gépészmérnöki területen a ME 401-450. a világrangsorban, ami a 2. helyezés a hazai egyetemek között.

Az összesített lista élén a Massachusetts Institute of Technology (MIT), a Stanford és a Harvard áll, de a világ tíz legjobb felsőoktatási intézménye közé került a California Institute of Technology (CalTech), az Oxford, a Cambridge, a UCL, az Imperial College London és a University of Chicago is.

eduline.hu/felsooktatás 2020. június 10. PT

Nyolcvan évvel ezelőtt kezdődött az észak-erdélyi földgázkutatás

1940. augusztus 30-án a „második bécsi döntés” Észak-Erdélyt Magyarországhoz csatolta. Ugyanezen év novemberében a Magyar Iparügyi Minisztérium X. Szakosztályának intézkedésére egy fűróberendezést Nyárádszereda és egy fűróberendezést pedig Vasasszentgotthárd térségébe szállítottak földgázkutatások céljából, ahol meg is kezdték a fúrásokat. Időközben az intenzívebb kutatás érdekében az Iparügyi Minisztérium további fűróberendezések Észak-Erdélybe történő telepítésére intézkedett. Végül 9 fűróberendezés (1 db Trauzl-300, 1 db Trauzl-500, 1 db Trauzl-600, 1 db Lapp-600, 3 db Fauck-1200 és 2 db Rotari-3000) dolgozott Nyárádszereda, Vasasszentgotthárd (Pujon), Erdőszent-

györgy, Szentistván, Marostelek és Vasasszentegyed földtani boltozatain. 1940 novemberében és 1944 szeptemberében között végül összesen 30 fúrás mélyítették le. A legsekélyebb fúrás 148,1 méter, a legmélyebb 1454 méter volt. A 30 fúrás közül 16 kút lett földgáztermelő, a legkisebb hozamú kút 10 000 m³/nap, a legnagyobb 564 000 m³/nap volt. Az összesített földgázhozam 6 millió m³/nap volt. Az akkori erdélyi földgázfogyasztási statisztikák alapján egy kétszobás-konyhás lakás évi fűtéséhez-főzéshez 2400 m³/év földgáz kellett, akkor a feltárt 6 millió m³/nap földgáz 20%-os (1,2 millió m³/nap) kútigénybevétellel számolva 182 000 kétszobás-konyhás lakás ellátását biztosította. Amennyiben átlagosan 4 személyt számítunk lakásonként, akkor 732 000 ember tüzelei gondját oldotta meg a 4 év alatt a Magyar Kincstár által feltárt észak-erdélyi földgáz.

1944 szeptemberében Erdélyre zúdult a II. világháború minden borzalma. A földgázkutatói munkákat a hadiüzemi parancsnokság intézkedésére 1944. szeptember 11-én hagyták abba. Katonai utasításra fatengelyes szekerekkel az országúton igyekezett az anyaország felé a mintegy 120 fő szakember és családja. A többség egy-két kézitáskával indult haza, végeredményképpen az észak-erdélyi földgázkutatóknál dolgozó szakemberek és családjaik minden ingóságukat elveszítették. Észak-Erdélyben maradt 5 felszerelt fűrőüzem raktárakkal, kovács-, lakatos- és esztergályosműhelyekkel, 9 fűrőberendezés, 150 vagon béléscső, sok ezer méter termelőcső, vízvezeték, gázvezeték, fűrőcső és megszámlálhatatlan mennyiségű fűrési, termelési és szállítási eszköz, anyag. Észak-Erdélynek Romániához történt csatolásával óriási értékű energiabázis maradt a román szerveknek. A megtalált földgázmezőket teljes nagyságukban – időhiány miatt – nem tudták feltárni. Az ismertté vált boltozatok teljes feltárása és a szomszédságukban lévő reményteljes területek megkutatása további földgáztermelés lehetőségét tette igen biztatóvá. Ugyanis már 1918-ban *dr. Böck Hugó* és társai 36 földgázfelhalmozódásra alkalmas földtani szerkezetet mutattak ki.

Romániában 1945. február 10-én jelent meg az a 91. sz. törvény, amely felállította a hírhedt CASBI intézményét (CASBI = Casa de Administrare si Supraveghere a Bunurilor Inamice = Ellenséges Javakat Kezelő és Felügyelő Pénztár), amely kezelte az 1944. szeptember 12-i fegyverszüneti egyezmény 8. §-ában előírt fizikai és jogi személyek ingó és ingatlan javait. Ezek közé tartozott az észak-erdélyi földgázkutatók ott maradt kincstári és magánvagyonai is. *Iklódi (Hirsch) Dezső* 1945 augusztusában úgy becsülte,

hogy a zár alá vett összes magyar vagyon értéke „óvatos becslés szerint is megközelíti jóvátételi kötelezettségünk teljes összegét”. A magyarországi politikai és gazdasági vezetés természetesen tisztában volt a romániai magyar vagyonok jelentőségével. A magyar vagyonok érdekében mind a magyar kormányok, mind a magyar kisebbség érdekvédelmét föl vállaló szervezet, a Magyar Népi Szövetség (MNSZ) kezdettől fogva szívós küzdelmet folytatott. Már 1945. május 30-án emlékiratot küldött a román miniszterelnöknek a „vélelmezett ellenség” fogalmának bevezetése miatt – a tiltakozásnak azonban semmi eredménye sem lett. 1947. április 21-én megkezdődtek a közvetlen magyar-román kétoldalú tárgyalások, amelyek 1953. július 7-ig tartottak, amikor is a két ország között függőben lévő egyes pénzügyi és gazdasági kérdések végleges rendezése tárgyában készült egyezményben a magyar fél lemondott minden magyar igényről, és fennmaradt minden, ami román igény. Ezzel végleg lezárult az észak-erdélyi földgázkutatók és annak kincstári, illetve magánvagyon komplexum ügye is, teljes vagyonvesztéssel.

Forrás:

Jolsvai Arthúr: Észak-erdélyi földgázkutatók, 1940. XI. – 1944. IX. Magyar Olajipari Múzeum, Zalaegerszeg, 1994.

Jolsvai Arthúr: Ötven éve, 1940 novemberében kezdte meg a Magyar Kincstár az észak-erdélyi földgázkutatókat. BKL Kőolaj és Földgáz 23. (123.) évfolyam, 10. szám, 1990. október, 311-314. o.

Vincze Gábor: Magyar vagyon román kézen. Pro-Print Könyvkiadó, Csíkszereda, 2000.

id. Ősz Árpád

Könyvismertető

A hazai szénvagyon és hasznosítási lehetőségei

„A hazai szénvagyon gazdaságos és környezetkímélő hasznosításának alapfeltétele a korszerű műszaki eljárások adaptációja a bányászatban és a korszerű tiszta szénteknológiai eljárások megjelenése a hazai energetikai és vegyipari szektorban. A tiszta szénteknológiák az utóbbi évtizedben jelentős fejlődést mutatnak, a beépített és megtervezett kapacitások látványos növekedése ezt jól tükrözi. Az energiatermelés és vegyipar mellett továbbra is fontos szerepe lehet a kocszolható feketeszennek, mely az Európai Unió meghatározása szerint napjainkban is stratégiai, kritikus nyersanyag.

A szektor válságból való kiemelkedése naprakész szakismereteket követel. A földtani vagyon, a kitermelési lehetőségek és szénminőségi paraméterek pontos ismerete nélkül a legígéretesebb befektetői érdeklődés is készületlenül érheti a hazai intézményrendszert.

A kötet célja a hazai földtani és szénminőségi adatok országos áttekintése és a perspektivikus szénelőfordulások azonosítása, valamint a világban ismert feldolgozási és hasznosítási technológiák részletes bemutatása. A közölt tanulmányok szakmai alapot adhatnak a szénbányászati szektor-

ral kapcsolatos álláspontok megfogalmazásához, a stratégiai tervezéshez, illetve a szakterületi programokkal (földtani kutatás, bányászat, szénelőkészítés, feldolgozás) szemben támasztott követelmények meghatározásához egyaránt.”

A fentieket a 2018-ban, a Magyar Bányászati és Földtani Szolgálat (MBFSZ) kiadásában, *Püspöki Zoltán* főszerkesztésével megjelent „A hazai szénvagyon és hasznosítási lehetőségei” c. 280 oldalas, A4 méretű könyv hátlapján olvashatjuk. Szerkesztők: *Debreczeni Ákos, Fancsik Tamás, Hámorné Vidó Mária, Zelei Gábor.*

2017-ben a Nemzeti Fejlesztési Minisztérium bízta meg a MBFSZ-t a hazai szénelőfordulásokról elérhető szakmai adatok integrált bemutatásával, az elsődleges és másodlagos hasznosítási lehetőségek, irányok áttekintésével. Az MBFSZ a Miskolci Egyetemmel és a Pécsi Tudományegyetemmel együttműködve végezte el ezt a hatalmas munkát.

Ennek eredményeként készült el kiváló minőségben ez a kiadvány, melynek fő fejezetei:

1. A hazai szénvagyon dokumentációs és adatrendszerei
2. Módszertani fejlesztési lehetőségek a hazai szénkutatói gyakorlatban
3. Magyarországi szénelőfordulások földtani, teleptani, szerkezeti és vízföldtani adottságai